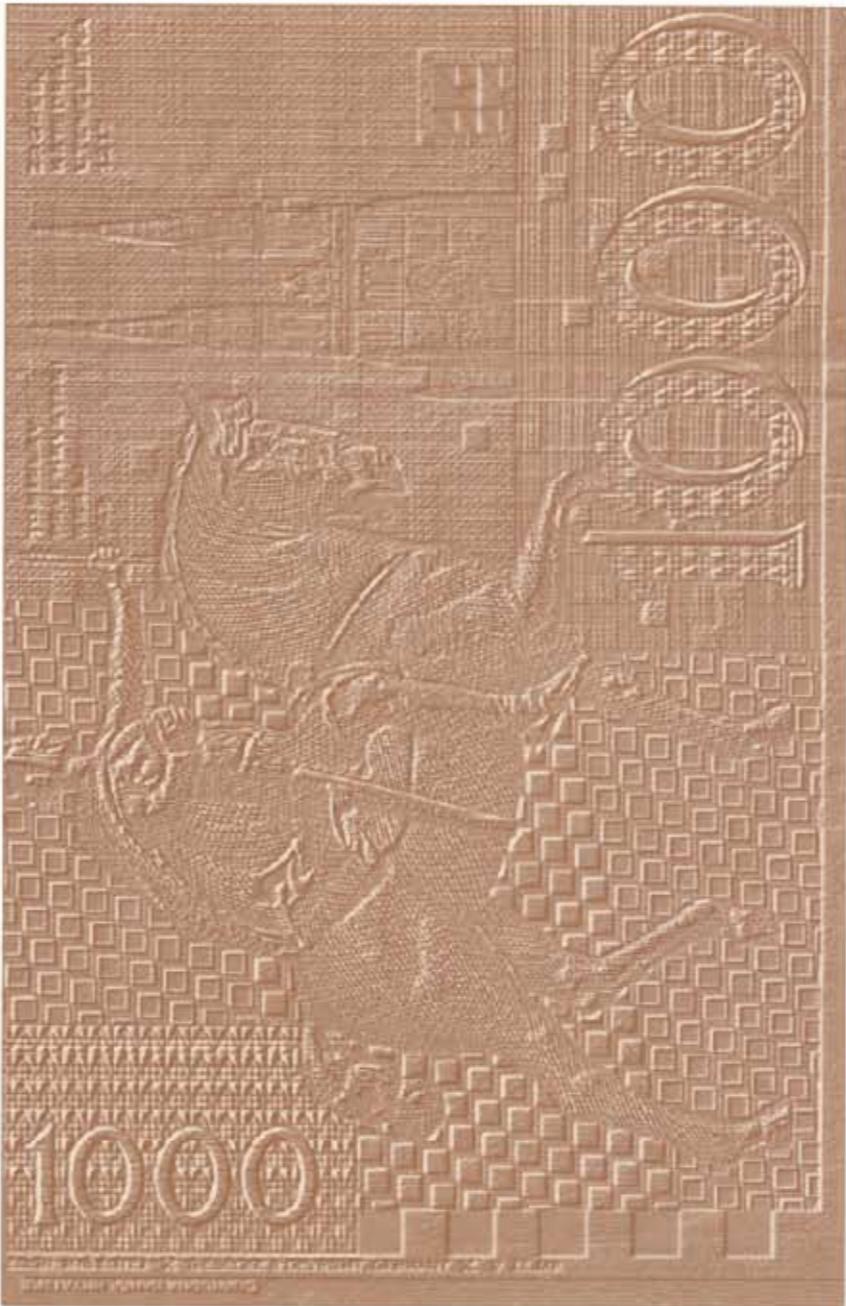

HRVATSKA NARODNA BANKA

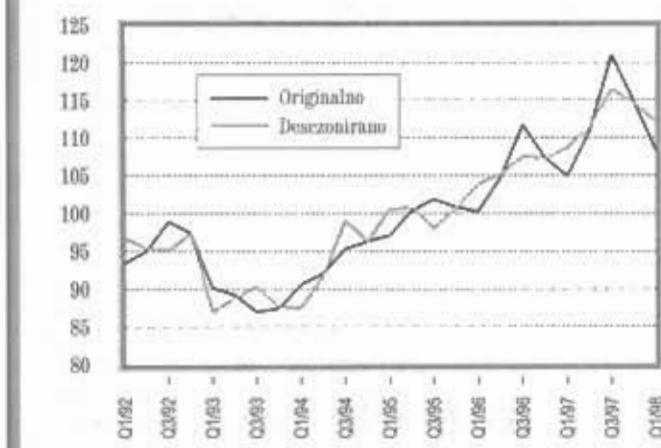
BILTEN
GODINA III
BROJ 30 RUJAN 1998

REALNI SEKTOR GOSPODARSTVA

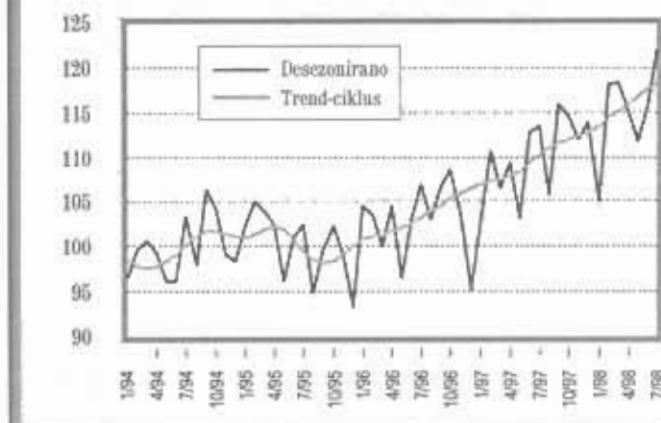
Statistički podaci o ukupnoj gospodarskoj aktivnosti završavaju s prvim tromjesečjem ove godine, a pokazuju nastavak uzlaznog trenda započetog prije četiri godine. U tim je godinama, osim u 1997., industrijska proizvodnja rasla slabijim intenzitetom od ukupnog gospodarstva. Tek je u prošoj godini rast industrije bio natprosječan, a isto vrijedi i za početak ove godine. Proizvodnja je u prvom tromjesečju imala međugodišnju stopu rasta od 6,3 posto, u drugom 5,2 posto, dok je kumulativna stopa rasta po isteku srpnja iznosila 6,1 posto. Za razliku od prethodne godine kada je glavni poticaj rastu dolazio od područja opskrbe električnom energijom, plinom i vodom, u ovoj godini veći ponder rastu daje preradivačka industrija. Njezin je rast i na razini tromjesečja i u sedmomjesečnom razdoblju veći od stopa rasta ukupne industrijske proizvodnje. Odlični rezultati zabilježeni su upravo u odjeljциma s visokim udjelom u strukturi bruto domaćeg proizvoda: u proizvodnji hrane i pića (6,0%), izdavačkoj i tiskarskoj djelatnosti (12,0%), proizvodnji kemikalija i kemijskih proizvoda (7,6%), proizvodnji ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda (19,1), proizvodnji proizvoda od metala (11,0%) te u proizvodnji ostalih prometnih sredstava (24,5%). O dobroj prodaji industrijskih proizvoda govori stanje zaliha gotovih proizvoda i prodaja u inozemstvu. Zalihe su u prvoj polovici godine neznatno veće od zaliha u istom razdoblju prethodne godine, a zalihe u lipnju manje su nego prethodnog mjeseca. Izvoz u području preradivačke industrije u sedam mjeseci porastao je za 10,3 posto na godišnjoj razini mjereno u kunama i 2,9 posto mjereno u dolarima.

Pokazatelj kojim se prati trgovina na mjesecnoj razini je pokazatelj ukupnog prometa ostvarenog

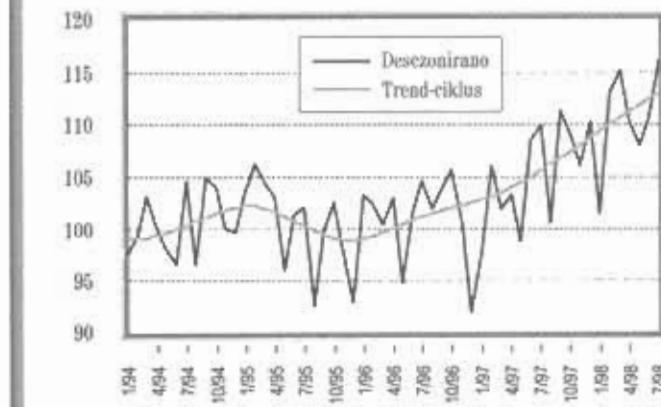
REALNI BRUTO DOMAĆI PROIZVOD, 1995.=100

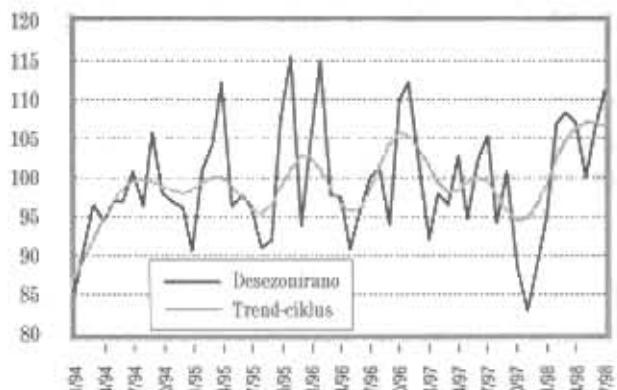
INDEKS FIZIČKOG OBUDIMA INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

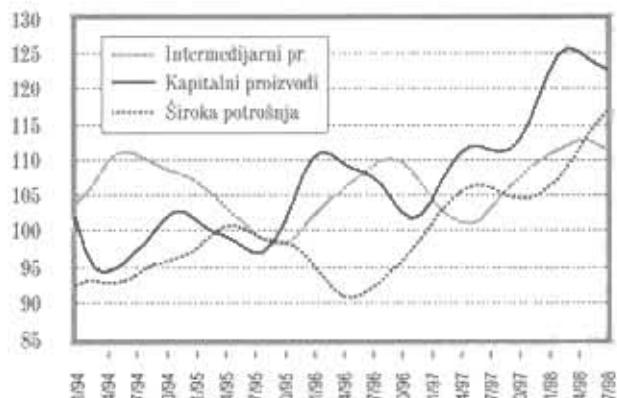
PRERADIVAČKA INDUSTRija, 1995.=100
desezonirani podaci i trend-ciklus

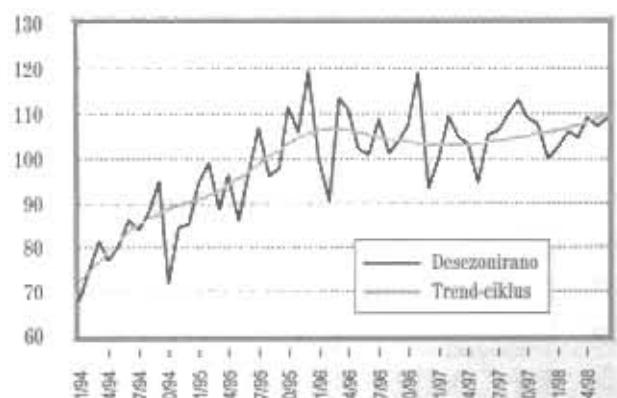
PROIZVODNJA HRANE I PIĆA, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA PREMA GLAVnim INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA,
1995. = 100, trend-ciklus

PRIJEVOZ ROBE, 1995. = 100
desezonirani podaci i trend-ciklus

u trgovini na malo, prodaji, održavanju i popravku motornih vozila, trgovini na malo motornim gorivima i mazivima te prometa u izabranim trgovackim društvima iz ostalih djelatnosti ako obavljaju navedene djelatnosti. Ovaj pokazatelj ima realan rast od 6,6 posto u prvih pola godine. Broj zaposlenih u navedenim djelatnostima u lipnju veći je za 4,2 posto u odnosu na lipanj prethodne godine. Promet od trgovine na malo u istim djelatnostima veći je za realno 3,2 posto u odnosu na prvo polugodište prethodne godine. U prethodnoj godini prosjek ostvarenog prometa u trgovini na malo u drugoj polovici godine bio veći od prometa u prvoj polovici, a mjeseci s vrlo visokim prometom bili su srpanj, listopad i prosinac.

U putničkom prijevozu, nakon jednogodišnje stagnacije, bilježi se opadajući trend od mjeseca studenoga 1997. godine. U šest mjeseci prevezeno je 5,8 posto putnika manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Ovo smanjenje odražuje smanjenja broja prevezenih putnika u cestovnom prijevozu koji ima i najveći udjel u strukturi prijevoza putnika. U željezničkom, pomorskom i zračnom prijevozu prevezeno je više putnika nego u istom razdoblju prethodne godine. Bolji učinak zabilježen je u prijevozu robe. On je u polugodišnjem razdoblju veći za 4,1 posto u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Značajan oporavak kod prijevoza robe odnosi se na željeznički prijevoz (medugodišnja stopa rasta u šest mjeseci iznosila je 12,7 posto, a u strukturi prijevoza robe sudjeluje s jednom petinom) i na cestovni prijevoz (medugodišnja stopa rasta prevezene robe iznosila je 36,1%, dok u strukturi ukupnog prijevoza robe sudjeluje s 9,0%).

U razdoblju od siječnja do srpnja registrirano je 2,9 milijuna dolazaka turista, tj. osoba koje u mjestu izvan svog prebivališta provode najmanje jednu noć u ugosti-

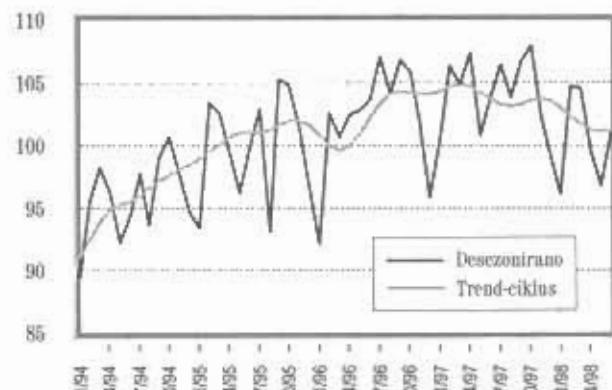
teljskom ili drugom objektu za smještaj turista. Statistika evidentira broj dolazaka turista, a ne broj turista. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine broj dolazaka je veći za 5,0 posto. U isto je vrijeme registrirano 15,7 milijuna noćenja što predstavlja godišnje povećanje od 4,0 posto. Prosječan broj noćenja po dolasku iznosio je 5,9. Slab posjet turista u prvom tromjesečju kada je međugodišnje smanjenje broja noćenja iznosilo 12,0 posto, značajan posjet u drugom tromjesečju, uz godišnju stopu od 12,3 posto te porast broja noćenja u srpnju od 1,1 posto rezultirali su povećanjem ukupnog broja noćenja od 4,0 posto. 81,1 posto ukupnih noćenja odnosilo se na strane turiste, a ostatak na domaće turiste. Broj noćenja stranih turista u sedam mjeseci veći je za 5,8 posto od usporedivog prošlogodišnjeg razdoblja. Najviše noćenja ostvarili su turisti iz Njemačke, 21,7 posto, Slovenije, 17,6 posto, Češke, 15,0 posto i Austrije 12,4 posto. Glavnina noćenja ostvarena je u hotelima, zatim kampovima, privatnom smještaju i turističkim naseljima. U 57,6 posto slučajeva turisti su noćenje sami pronašli, a u 42,4 posto slučajeva u organizaciji neke turističke agencije.

CIJENE

Stabilnost cijena nastavljena je i tijekom ljetnih mjeseci. Tako su cijene na malo u kolovozu bile 0,1 posto niže od cijena u svibnju ove godine. U srpnju je zabilježen mjesecni pad cijena na malo za 0,2 posto, dok je u kolovozu nastupio rast od 0,1 posto. Do ove stabilnosti, pa i pada cijena na malo, došlo je zahvaljujući sezonskom padu cijena prehrambenih i poljoprivrednih proizvoda. Indeks cijena poljoprivrednih proizvoda bez sezonskih proizvoda pao je za 4,6 posto tijekom kolovoza, a cijene poljoprivrednih proizvoda sa sezonskim

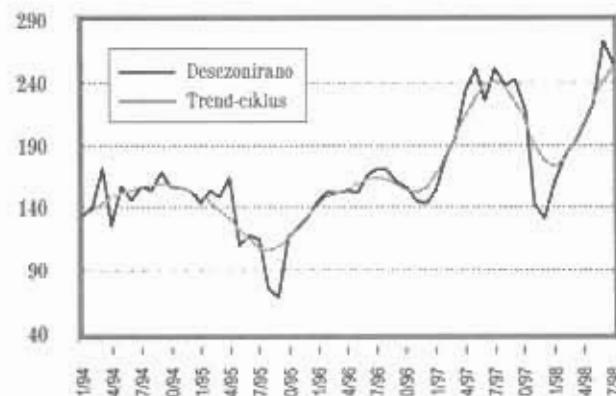
PRIJEVOZ PUTNIKA, 1995. = 100

desezonirani podaci i trend ciklus

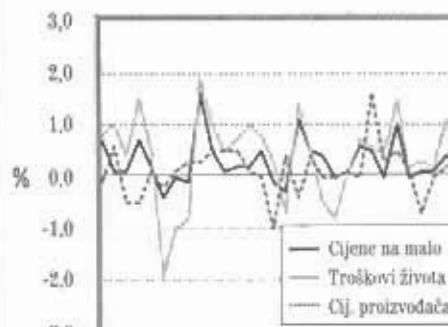

NOĆENJA TURISTA, 1995. = 100

desezonirani podaci i trend-ciklus

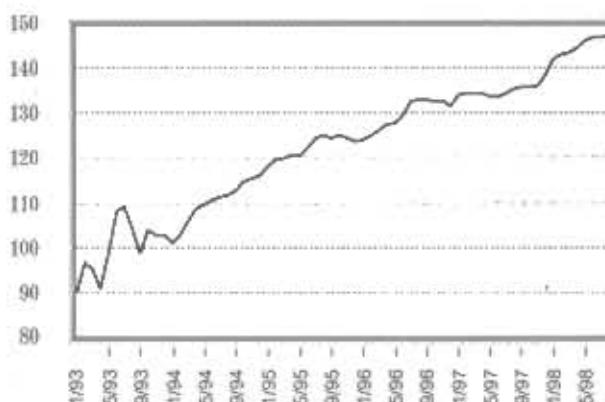
CIJENE NA MALO, CIJENE PROIZVODAČA I INDEKS TROŠKOVA ŽIVOTA
mjesecne promjene

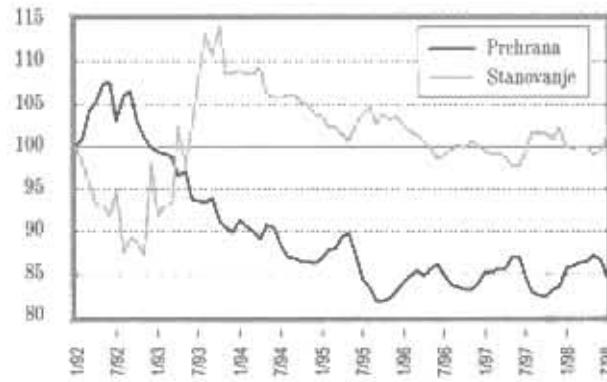
INDEKS CIJENA NA MALO, CIJENA PROIZVODAČA I TROŠKOVA ŽIVOTA
listopad 1993.=100

INDEKS RELATIVNE CIJENE MEĐUNARODNO NEUTRŽIVIH DOBARA MJEREN KAO OMJER CIJENA USLUGA I ROBA IZ INDEKSA CIJENA NA MALO, 1992.=100

INDEKSI RELATIVNIH CIJENA PREHRANE I STANOVANJA
siječanj 1992.=100

Napomena: Indeks je izračunat kao omjer cijena prehrane i stambenih usluga prema ukupnom indeksu troškova života.

proizvodima zabilježile su pad od 6,6 posto. U košarici cijena na malo industrijski su proizvodi u kolovozu porasli za 0,2 posto, dok je kod usluga zabilježen rast cijena od 0,1 posto.

Cijene na malo na godišnjoj razini, dakle u odnosu na kolovoz prošle godine, porasle su za 5,2 posto, od čega su robe rasle po stopi od 3,3 posto, a usluge po stopi od 12,3 posto. Od početka godine cijene na malo porasle su 3,6 posto.

U košarici troškova života situacija je vrlo slična kao i kod cijena na malo. Kod robe je tijekom kolovoza zabilježen pad od 0,6 posto, dok su troškovi na usluge porasli za 0,2 posto. U kolovozu najviše su pali troškovi za prehranu i to za 1,5 posto. Najviše su porasli troškovi na stanovanje i odjeću i obuću, za 0,8 posto. Godišnji porast troškova života iznosi 5,5 posto.

Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima i dalje padaju. Tako je indeks cijena proizvođača u srpnju pao za 0,3 posto, a u kolovozu za 0,1 posto. Na godišnjoj razini cijene proizvođača pale su za 2,3 posto.

ZAPOSLENOST I PLAĆE

Nakon sezonskog minimuma dostignutog u lipnju, registrirana se nezaposlenost u srpnju povećala za 3.775 osoba te je iznosila 276.529 osoba. Registrirana nezaposlenost je za 6.371 osobu ili za 2,4 posto viša nego u srpnju prethodne godine, a prosjek prvih sedam mjeseci je za 8.502 osobe viši. Ovaj rast registrirane nezaposlenosti u odnosu na prvih sedam mjeseci lani je ostvaren uz 1,1 posto manji priljev u registar i uz 18,3 posto veće zapošljavanje, dok je brisanih iz drugih razloga bilo 31,5 posto manje.

Zaposlenih je u srpnju bilo 1.359.232, što je za 4.907 ili za 0,4 posto više nego u lipnju. Zbog istovremenog rasta zaposlenosti i registrirane nezaposlenosti, broj zaposlenih je u srpnju narastao za 8.682

osobe ili 0,5 posto. Stopa nezaposlenosti se zbog većeg relativnog rasta nezaposlenosti popela s lipanjskih 16,8 posto na 16,9 posto.

Nominalne neto plaće nastavljaju kontinuirani rast od ožujka. Zbog ukidanja doprinosu za doplatak na djecu i vodnog doprinosu, neto plaće isplaćene u srpnju veće od lipanjskih za 73 kune ili 2,8 posto, dok je realno povećanje iznosilo 4,1 posto. Unatoč brzom rastu u posljednja četiri mjeseca, zbog pada na početku godine, realni rast neto plaća tijekom prvih sedam mjeseci u odnosu na isto razdoblje lani iznosi 5 posto. Prosječna bruto plaća isplaćena u srpnju rasla je manje od neto plaće te je veća od one u lipnju za 24 kune ili 0,6 posto u nominalnom iznosu, dok je realno narasla za 1,9 posto. U odnosu na isto razdoblje lani, bruto plaće su nominalno rasle za 13,4 posto, a deflacionirano indeksom rasta troškova života za 6,1 posto.

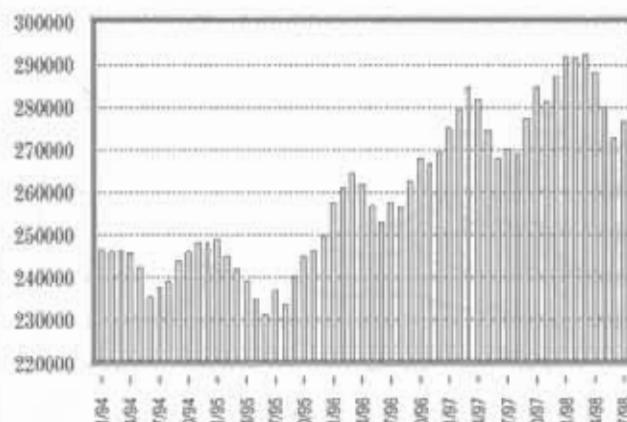
MONETARNA KRETANJA

Srpanj je obilježilo značajno usporavanje rasta plasmana, intenziviranje rasta ukupnih likvidnih sredstava nakon šestomjesečne stagnacije i ohrabrujući porast neto inozemne aktive poslovnih banaka.

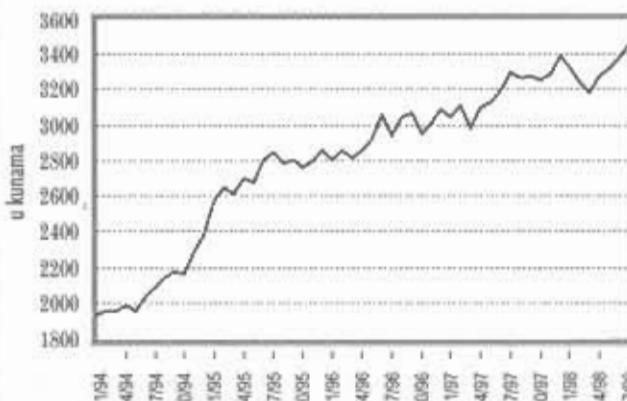
Ukupna likvidna sredstva porasla su u srpnju prvenstveno zbog rasta deviznih depozita od 0,7 milijardi kuna (2,0%) i gotovog novca od 0,5 milijardi kuna (10,2%). Tako rast gotovog novca rezultat je sezonskog utjecaja, nakon što je gotov novac u prvih šest mjeseci u odnosu na prosinac 1997. potpuno stagnirao. Uz umjereni porast depozitnog novca od 0,1 milijarde kuna, novčana masa, koja je također stagnirala od početka godine, porasla je za 0,7 milijardi kuna (4,9%) i iznosi 14 milijardi kuna. Srpanj je dakle sezonski uobičajeno visok, kao i proteklih godina.

Rast deviznih depozita također je intenzivniji nego što je to bilo prijašnjih mjeseci. Oni su u srpnju

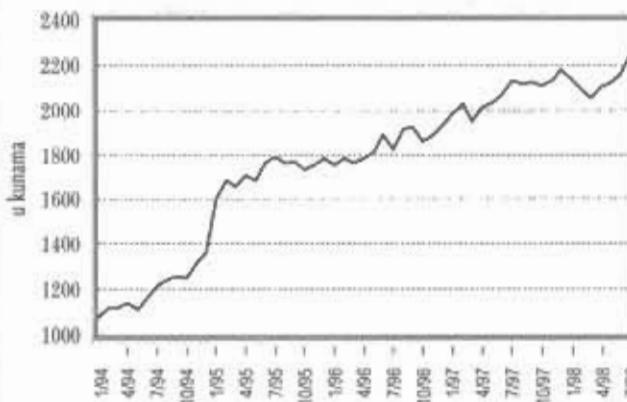
BROJ NEZAPOSLENIH

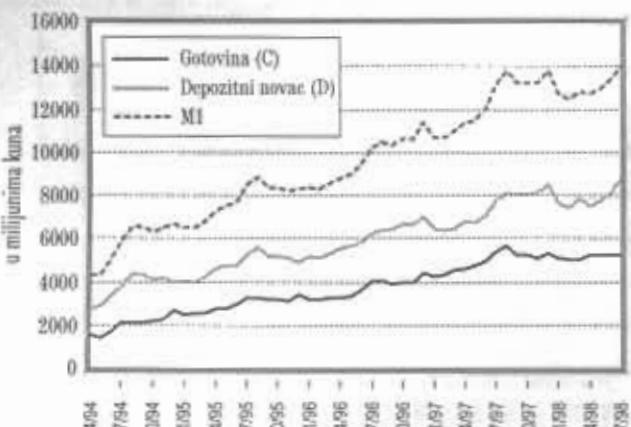
PROSJEČNA REALNA BRUTO PLAĆA u cijenama iz siječnja 1994.

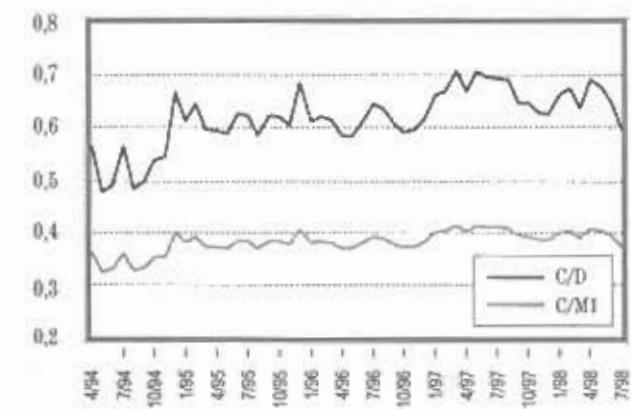
PROSJEČNA REALNA NETO PLAĆA u cijenama iz siječnja 1994.

NOVČANA MASA

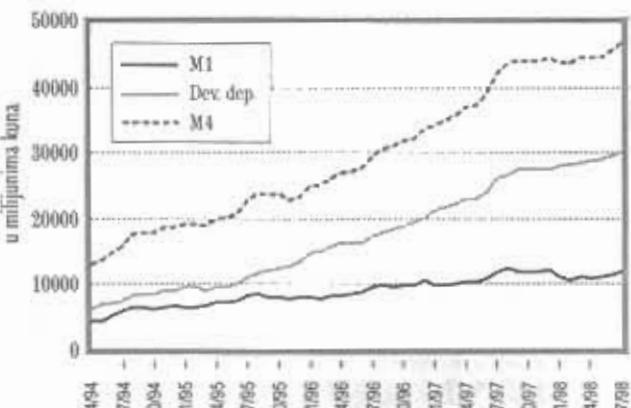

OMJER GOTOVOG I DEPOZITNOG NOVCA (C/D) I UDIO GOTOVINE U NOVČANOJ MASI (C/M1)

REALNI NOVAC

cijene na malo, travanj 1994.

porasli za 0,7 milijardi kuna, a u lipnju i srpnju zajedno za 1,3 milijarde kuna. Kako je u srpnju odmrznut dio "stare štednje", ovo jednokratno povećanje deviznih depozita ne znači zaokret trenda. Kunski depoziti, nakon što su u travnju i svibnju "pobjegli" pred blagom deprecijacijom kune, u lipnju su mirovali, a u srpnju su se malo povećali. Rast kunskih depozita iznosi 0,1 milijardu kuna (1,7%). Ukupno M4 krajem srpnja iznosi 54,7 milijardi kuna, što je porast od 1,4 milijarde kuna (2,7%) u odnosu na lipanj.

Naznake smršivanja ubrzanog rasta plasmana iz četvrtog tromjesečja 1997. i prvog tromjesečja 1998. godine bile su prepoznate u protekla dva mjeseca i u srpnju su definitivno potvrđene. Plasmani su porasli samo za 0,7 milijardi kuna (1,3%), što je i apsolutno i relativno bitno manje nego prethodnih mjeseci. Za razliku od kretanja ukupnih likvidnih sredstava, koja u srpnju iskazuju standardnu sezonsku karakteristiku, plasmani se kreću upravo obratno. Dosadašnjih godina (s izuzetkom 1997. godine) plasmani su sezonski u srpnju sporije rasli. Uzmemimo li sve to u obzir, čini se da je prebrzi rast plasmana zaustavljen. Osobito se smanjila stopa rasta kredita stanovništву te u srpnju ona iznosi 68,5 posto (godišnja medumjesečna stopa). Podsetimo se da je u 1997. godini ta stopa rasta iznosila izuzetno visokih 93,8 posto. I krediti poduzećima usporili su rast pa ta stopa iznosi 20,8 posto naspram 40 posto u 1997. godini.

Inače, apsolutni pokazatelji ukazuju na to da usporavanje rasta kredita ide više na račun sektora poduzeća, a manje stanovništva. Tako prirast kredita poduzećima u srpnju iznosi 235 milijuna kuna, a prirast kredita stanovništvu 460 milijuna kuna, dakle dvostruko više.

Središnja država je u lipnju i srpnju ukupno iskupila 0,5 milijardi kuna obveznicu za deviznu štednju gradana pa je potraživanje banaka od središnje države u srpnju palo na

5,9 milijardi kuna. Međutim zbog ostalih transakcija između poslovnih banaka i središnje države, prevenstveno zbog povlačenja depozita središnje države iz poslovnih banaka u iznosu od 0,5 milijardi kuna, neto potraživanja poslovnih banaka od središnje države ostala su u srpnju na lipanjskoj razini, koja iznosi 8,8 milijardi kuna.

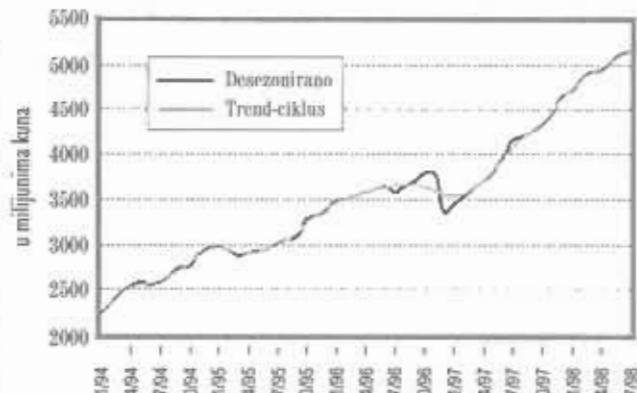
Neto inozemna aktiva porasla je za 0,3 milijarde kuna u odnosu na lipanj, no još je uvjek negativna. Krajem srpnja naime iznosi -0,2 milijarde kuna. To je rezultat rasta inozemne aktive od 0,2 milijarde kuna i blagog smanjenja inozemne zaduženosti od 0,07 milijardi kuna. Rast dugoročne inozemne pasive poslovnih banaka simetričan je smanjenju kratkoročne pasive već treći mjesec zaredom. Tako je i ovaj mjesec dugoročna devizna pasiva porasla za 0,4 milijarde kuna, a kratkoročna se smanjila za isto toliko. U tim kretanjima prepoznaju se efekti (izbjegavanja) obveznih depozita na inozemno zaduživanje banaka koje više opterećuje kratkoročno nego dugoročno zaduživanje.

Aktivnost središnje banke bila je vrlo naglašena u kolovozu, i to osobito na području deviznih transakcija. Na ukupno sedam aukcija Hrvatska narodna banka je od poslovnih banaka kupila 133,6 milijuna USD (225,1 mil. DEM i 7,4 mil. USD), za 860,8 milijuna kuna. Tijekom kolovoza na aukcijama nije bilo potražnje za devizama od strane poslovnih banka, već je samo krajem mjeseca Ministarstvu finančija prodano 10,5 milijuna USD (ili 67,9 mil. kuna) za podmirenje dospjelih kamata po euroobveznicama. Ukupnim deviznim transakcijama u kolovozu HNB je kupila neto 123,1 milijuna USD uz pozitivni monetarni efekt od 793 milijuna kuna, dok je u srpnju središnja banka prodala neto 18 milijuna USD.

Kunsko kreditiranje domaćih sektora iz primarne emisije središnje banke bilo je i u kolovozu, kao i u srpnju, na prosječnoj razini od 580

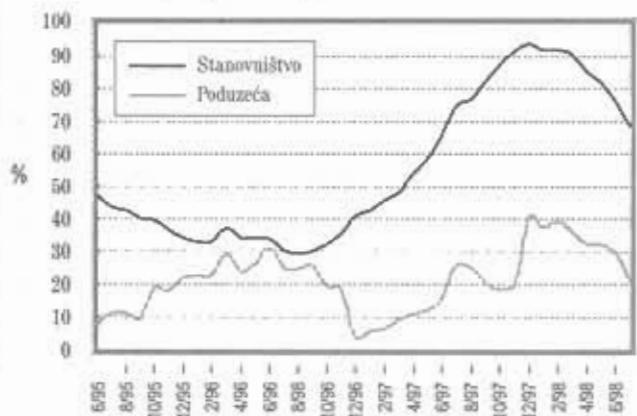
REALNI PLASMANI BANAKA

deflacionirano indeksom cijena na malo, u cijenama iz siječnja 1993.

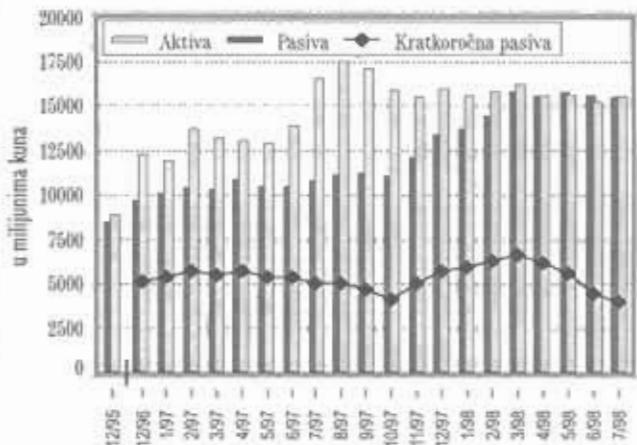

STOPA RASTA KREDITA STANOVNOSTVU I PODUZEĆIMA

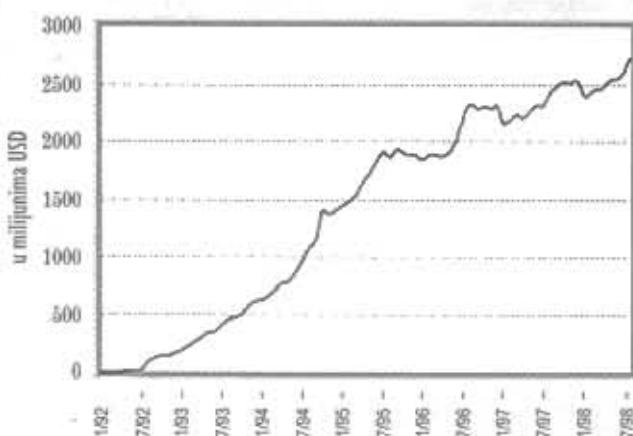
u odnosu na isti mjesec prethodne godine

INOZEMNA DEVIZNA AKTIVA I PASIVA

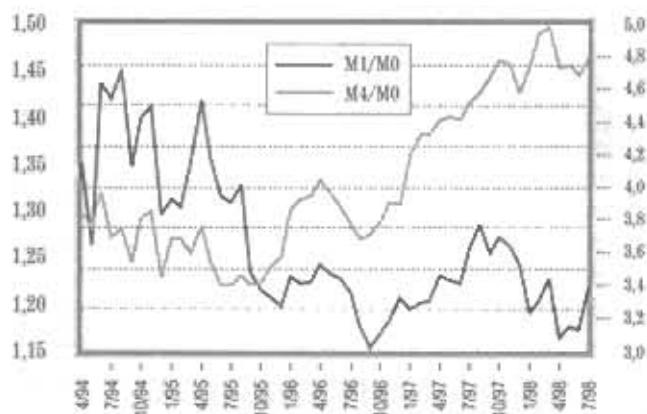

DEVIZNE PRIČUVE HRVATSKE NARODNE BANE

MONETARNI MULTIPLIKATORI

$m1 = M1/M0$ (lijevo) i $m4 = M4/M0$ (desno)

BLAGAJNIČKI ZAPISI HNB, SLOBODNA NOVČANA SREDSTVA NA ŽIRO RAČUNIMA BANAKA I RIZNIČIĆI ZAPISI MINISTARSTVA FINANCIJA KOD BANAKA

kao što je talijanska lira, uglavnom utječe priljev turističkih deviza od inozemnih turista, te očekivanja banaka da će doći do aprecijacije kune. Devizne spot aukcije kod Hrvatske narodne banke koje su bile najveće upravo u kolovozu ublažile su aprecijaciju kune. Kuna je od prvog tjedna srpnja do predzadnjeg tjedna kolovoza aprecirala za 1,5 posto prema njemačkoj marki. Naime, tijekom kolovoza otkupljeno je 2,4 puta više deviza nego u srpnju, te 7,4 puta više nego u lipnju. No, krajem kolovoza ponovno je započela lagana deprecijacija kune prema njemačkoj marki. Pad priljeva deviza od turizma i veća ponuda kuna utjecali su na deprecijaciju kune prema njemačkoj marki. Njemačka marka je krajem mjeseca vrijedila 3,6024 HRK.

U rujnu je također već sezonski moguće očekivati daljnju laganu deprecijaciju kune prema njemačkoj marki, prije svega zbog veće ponude kuna i potražnje za devizama radi otplate kredita i štednje. Treba napomenuti da je ove godine razdoblje aprecijacije kune bilo kraće nego što je to bilo proših godina, te da takva kretanja pokazuju da je devizno tržište "nervoznije" nego prethodnih godina, pa se ne može isključiti da se radi o učinku brzo promijenjenih očekivanja radi kulminacije ruske krize.

Indeks realnog efektivnog tečaja u prvih je sedam mjeseci pokazao vrlo izrazitu deprecijaciju, i to 6,19 posto (PPI), te 1,0 posto (CPI). Tome je ponajviše doprinijela nominalna deprecijacija kune tijekom prvih šest mjeseci, a u srpnju pad indeksa cijena.

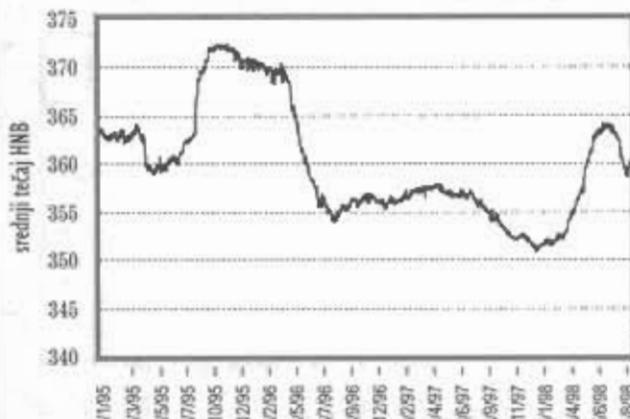
PLATNA BILANCA

Deficit tekućeg računa platne bilance u prvoj polovici 1998. godine pokazuje poboljšanje u usporedbi s istim razdobljem prošle godine. Tako je deficit tekućeg računa u prvih šest mjeseci iznosio 1.250,4 milijuna USD, što je 8,1 posto ma-

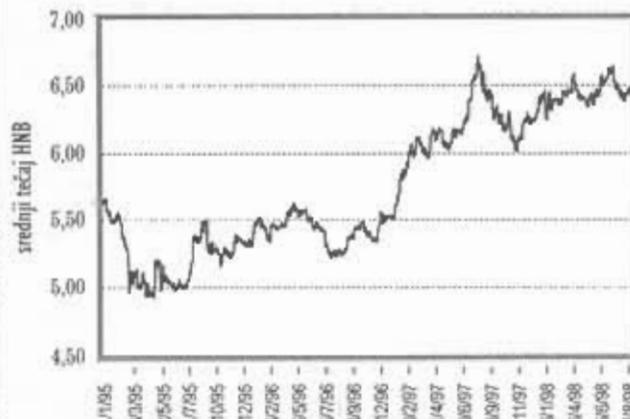
INDEKSI DNEVNOG NOMINALNOG TEČAJA KUNE PREMA NJEMAČKOJ MARKI I AMERIČKOM DOLARU (1.1.1995.=100)

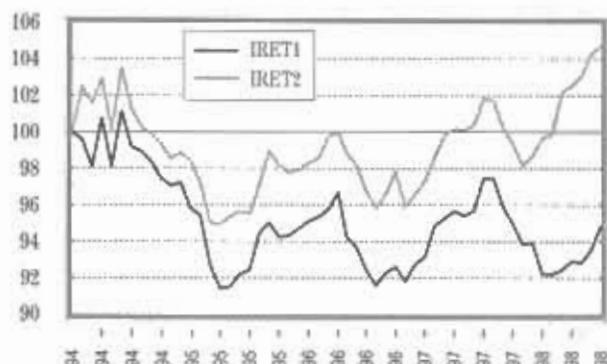
NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA 100 DEM

NOMINALNI DNEVNI TEČAJ KUNE PREMA USD

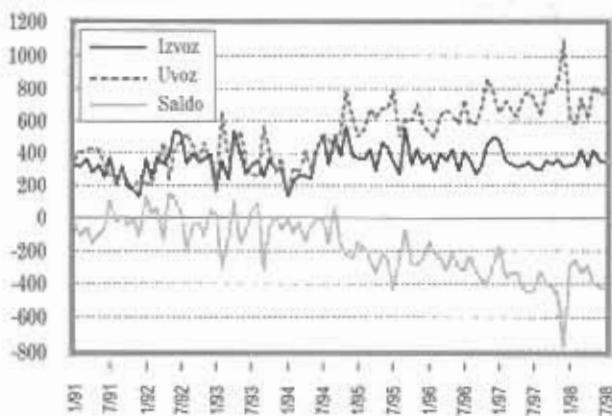

**INDEKS* REALNOG EFETIVNOG TEČAJA KUNE UZ CIJENE NA MALO (IRET1)
I CIJENE PROIZVODAČA (IRET2), siječanj 1994.=100**

* pad indeksa označava realnu aprecijaciju

**ROBNI IZVOZ (f.o.b.), UVOZ (c.i.f.) I SALDO ROBNE RAZMJENE
u milijunima tekućih USD**

PLATNA BILANCA u milijunima USD (preliminarni podaci)

	I.-VI. 1998.	I.-VI. 1997.	indeks I.-VI. 1998./I.-VI. 1997.
Tekuće transakcije	-1250,4	-1360,4	91,9
Finansijske transakcije	1083,6	1136,9	95,3
Međunarodne pričuve HNB	-11,0	-12,6	87,2
Neto pogreške i propusti	177,8	236,1	75,3
izvor: HNB			

ROBNI IZVOZ, f.o.b. I UVOZ, c.i.f. (u milijunima USD)

	I.-VII. 1998.	I.-VII. 1997.	VII. 1998.	VII. 1997.
Izvoz f.o.b.	2525,0	2483,9	349,3	310,0
Uvoz c.i.f.	4899,5	4957,8	780,5	742,6
Saldo	-2374,5	-2473,9	-431,2	-432,6

izvor: DZSRRH

nje nego u istom razdoblju prošle godine. Na takvo smanjenje najviše je utjecao rast robnog izvoza i pad uvoza. Na smanjenje stavaka platne bilance utjecao je i rast tečaja američkog dolara. Financijski račun u prvom polugodištu 1998. godine iznosio je 1.083,6 milijuna USD ili 4,7 posto manje nego prethodne godine. Pritom je došlo do značajnih promjena na financijskom računu. Prodaja dionica Plive dovela je do povećanja izravnih ulaganja, koje je iznosilo 434,7 milijuna USD, što je povećanje od 110,4 posto u odnosu na prvu polovicu prošle godine. Odluka o izdvajaju depozita po osnovi inozemnog zaduženja dovela je do neto smanjenja inozemnog zaduženja u drugom tromjesečju. Tako je u prvih šest mjeseci povećanje neto kreditnih obveza prema inozemstvu iznosilo 262,1 milijuna USD, što je godišnje smanjenje od 42,6 posto u usporedbi s prvom polovicom prošle godine.

Poboljšanje je posebno izraženo u drugom tromjesečju 1998. godine. Deficit tekućeg računa od 573,7 milijuna USD je za 18,5 posto niži od deficit u drugom tromjesečju 1997. godine. Radi se o znatnoj priлагodbi koja je sukladna ciljevima ekonomske politike u ovoj godini.

Prema Prijopćenju Državnog zavoda za statistiku, robni uvoz, c.i.f. u prvih sedam mjeseci ove godine iznosio je 4.899,5 milijuna USD ili 1,2 posto manje nego u istom razdoblju prošle godine. Istovremeno je robni izvoz, f.o.b. iznosio 2.525,0 milijuna USD što je 1,7 posto više nego u istom razdoblju prošle godine. Negativni saldo robne razmjene iznosio je -2.374,5 milijuna USD ili 4,0 posto manje nego prošle godine. Izraženo u kunama, hrvatski je izvoz u prvih sedam mjeseci iznosio 16.272,4 milijuna HRK, što je povećanje od 9,1 posto, dok je uvoz iznosio 31.567,1 milijuna HRK, što je povećanje od 5,0 posto.

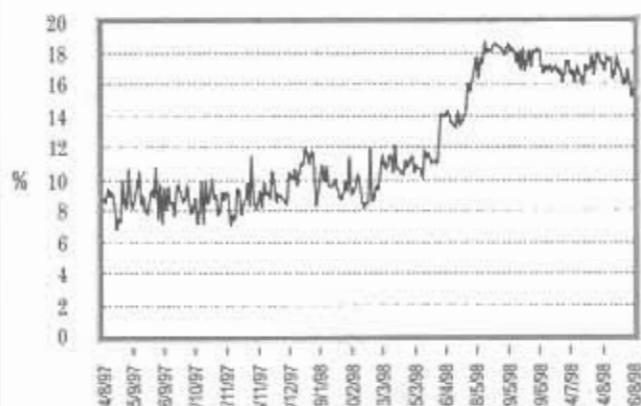
Razmatrajući utjecaje krize u Rusiji, možemo reći da robna razmjena Hrvatske nije izložena prema

Rusiji. U prvih šest mjeseci godine udio robne razmjene s Rusijom iznosio je 4,9 posto uvoza i 6,4 posto izvoza. Najizloženiji je bio izvoz strojeva i transportnih uredaja od kojeg je izvoz u Rusiju bio 16,0 posto.

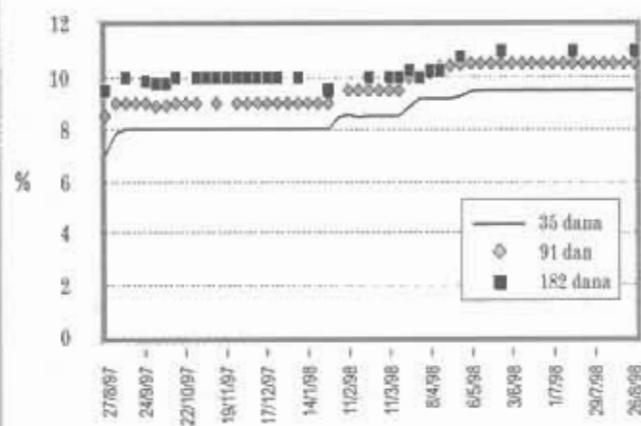
TRŽIŠTE NOVCA I KAMATNE STOPE

Ljetni mjeseci pridonijeli su smanjenju pritiska na rast cijene novca na Tržištu novca Zagreb. Već u srpnju osjetio se blagi pad prosječnih dnevних kamatnih stopa, koji se nastavio i u kolovozu. Dnevni prosjeci u kolovozu i dalje se kreću u vrlo visokim granicama od 15,09 do 17,95 posto, s time da je srednja vrijednost dnevnih prosjeka na razini mjeseca nešto bliže gornjoj granici. Premda je kamatna stopa pala, važno je naglasiti da jačina pada nije bila u skladu s odnosima ponude i potražnje za novcem na Tržištu novca Zagreb. Nesrazmjer ponude i potražnje tijekom srpnja i kolovoza bio je gotovo cijelo vrijeme na strani ponude s time da je u drugom dijelu kolovoza ponuda bila i po nekoliko puta veća od potražnje. Činjenica je da je kamatna stopa na sredstva uz opoziv potkraj kolovoza pala na razinu od 15 posto, što je u odnosu na srpanjsku razinu od oko 17 posto manje za puna dva postotna boda. Međutim, uz saznanje o odnosima ponude i potražnje za novcem trebalo je očekivati značajniji pad kamatnih stopa na Tržištu novca Zagreb. Dodatni dokaz mnogo bolje likvidnosti u ljetnim mjesecima je i povećani upis blagajničkih zapisa. Kamatna stopa na kunske blagajničke zapise se stabilizirala, a na trezorske zapise Ministarstva financija zabilježila je blagi rast. Kunski blagajnički zapisi su s prinosima od 9,50 posto za upis na 35 dana, 10,50 posto za upis na 91 dan i 11,00 posto za upis na 182 dana i dalje vrlo korisno ulaganje za poslovne banke, jer služe kao vrlo dobro pokriće pri problemima s

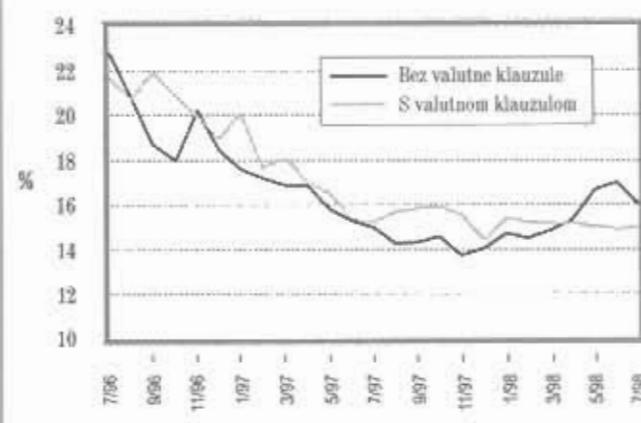
KAMATNA STOPA NA TRŽIŠTU NOVCA - ZAGREB
dnevni podaci na godišnjoj razini

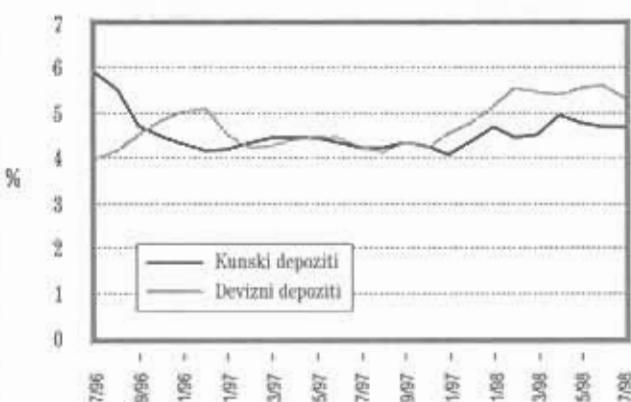
KAMATNE STOPE NA DRAGOVOĽJNE BLAGAJNIČKE ZAPISE
na dan aukcije

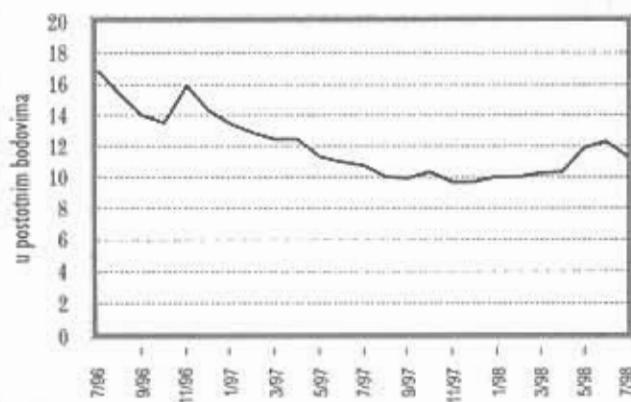
KAMATNE STOPE POSLOVNICH BANAKA NA KUNSKIE KREDITE
na godišnjoj razini

KAMATNE STOPE POSLOVNih BANAKA NA DEPOZITE na godišnjoj razini

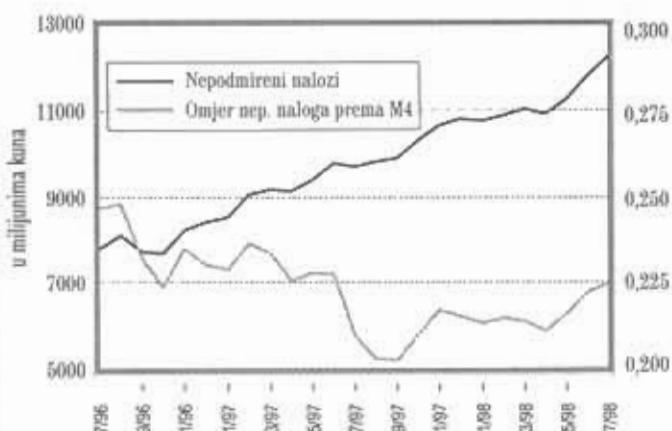

RAZLIKA IZMEĐU KAMATNIH STOPA NA KUNSKE KREDITE I KUNSKE DEPOZITE

Napomena: razlika (spread) je izračunata kao razlika kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule i kunske depozite bez valutne klauzule.

NEPODMIRENI NALOZI ZA PLAĆANJE REGISTRIRANI KOD ZAP-a

likvidnošću. Na trezorske zapise Ministarstva finansija u kolovozu je ostvarena kamatna stopa od 10,25 posto za upis na 42 dana, 11,00 posto za upis na 91 dan i 11,50 posto za upis na 182 dana.

U kolovozu je na devizne blagajničke zapise upisane u DEM ostvaren prinos od 3,33 posto za upis na 63 dana, dok je na devizne blagajničke zapise upisane u USD ostvaren prinos od 5,57 posto za upis na 63 dana.

Aktivne kamatne stope poslovnih banaka zabilježile su pad u srpnju. Prosječna kamatna stopa na kunske kredite bez valutne klauzule pala je za gotovo jedan postotni bod u odnosu na lipanj, tako da je sada na razini od 16,02 posto (kratkoročni krediti 16,03%, a dugoročni 15,66%). Prosječna kamatna stopa na kunske kredite s valutnom klauzulom stagnirala je tijekom lipnja i srpnja na razini od 14,95 posto (kratkoročni krediti 16,97%, dugoročni 12,65%) što predstavlja u odnosu na svibanj neznatan pad od 0,1 postotnog boda. Kod prosječnih kamatnih stopa na devizne kredite zabilježen je pad i u lipnju i u srpnju. U srpnju je prosječna kamatna stopa na devizne kredite bila na razini od 13,18 posto što je za gotovo dva postotna boda niža razina od one u svibanju.

U ljetnim mjesecima također se zamjećuje i blagi pad pasivnih kamatnih stopa. Kod prosječnih kamatnih stopa na kunske depozite u srpnju zabilježen je pad od 0,1 postotnog boda u odnosu na svibanj i sada je na razini od 4,66 posto. Prosječna kamatna stopa na devizne depozite u srpnju također je pala u odnosu na svibanj i to za 0,25 postotnih bodova te je sada na razini od 5,30 posto.

Kretanja kamatnih stopa na kunske kredite bez valutne klauzule i kunske depozite u lipnju i srpnju uvjetovala su proširenje kamatnog "spread"-a u lipnju, te nešto jače suženje kamatnog "spread"-a u srpnju. U srpnju je kamatni "spread" bio na razini od 11,36 postotnih

bodova što predstavlja suženje od gotovo polovice postotnog boda u odnosu na svibanjsku razinu.

DRŽAVNI PRORAČUN

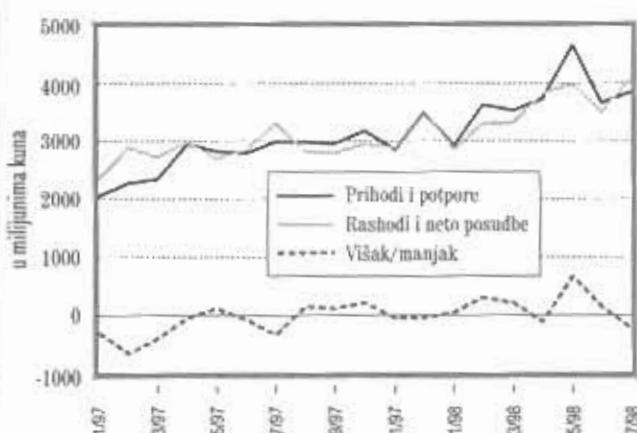
Statistika ostvarenja državnog proračuna za prvi sedam mjeseci ove godine pokazuje višak sredstava od 1,1 miliardu kuna ili 2,5 posto veličine ukupnog proračuna. Trenutno ostvareni prihodi čine 58,5 posto godišnjeg proračuna, a ostvareni rashodi 56,0 posto. Uravnoteženje proračuna do kraja godine zahtijevat će brži rast rashoda od pritjecanja prihoda proračuna.

Zabilježeni višak na računu središnje države, uz manje posudbe države od ostalih domaćih sektora i inozemstva, utrošen je na servisiranje javnog duga (uglavnom obveze prema staroj deviznoj štednji i prema državnim obveznicama za sanaciju banaka) preko sektora poslovnih banaka u iznosu od 1,5 miliardi kuna.

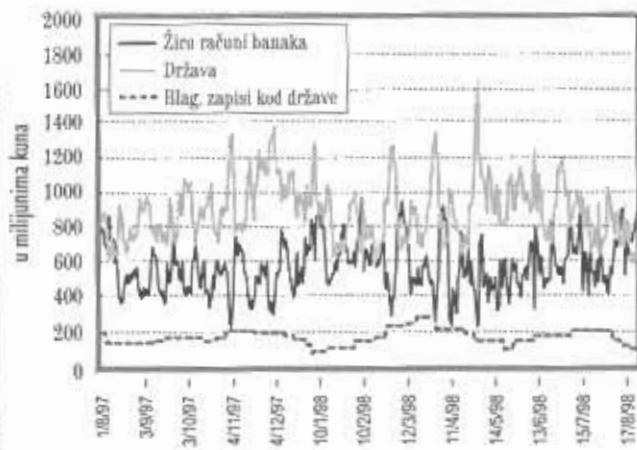
Utvrđeni iznos prihoda veći je za 42,4 posto nego u istom razdoblju prethodne godine. Najveće ostvarenje poreza zabilježeno je kod poreza na dobit, 79,6 posto predviđenog poreza za ovu godinu, a međugodišnji porast od 34,3 posto ukazuje na veću gospodarsku aktivnost u tekućoj godini što potvrduju i pokazatelji kretanja realnog sektora. U istom je razdoblju prikupljeno 56,8 posto planiranog poreza na dodanu vrijednost. Priteklo je nešto više od polovice predviđenih prihoda od trošarina, ali su ipak veći od prošlogodišnjih za 15,4 posto. Iznos poreza od međunarodne trgovine manji je od prošlogodišnjeg, a dosadašnje ostvarenje odgovara polovici cijelogodišnjih prihoda. Nepoznati prihodi veći su za 21,9 posto, a kapitalni prihodi sedmerostruko.

Rashodi proračuna veći su za 25,3 posto od rashoda u sedam mjeseci prethodne godine. Na ovakav porast rashoda najveći utjecaj imala je kupovina dobara i usluga te subvencije i tekući transferi.

OSTVARENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA

DEPOZITI SREDIŠNJE DRŽAVE KOD HNB I ŽIRO RAČUNI BANAKA

FINANCIJIRANJE DEFICITA SREDIŠNJE DRŽAVE

u milijunima kuna

	I.-VII. 1998.	1998, Plan
UKUPNO FINANCIJIRANJE	-1097	0
DOMAĆE FINANCIJIRANJE	-1350	-2292
Od monetarnih vlasti	23	0
Od poslovnih banaka	-1505	-1921
Ostalo domaće financiranje	132	-371
STRANO FINANCIJIRANJE	253	2292
Od međunarodnih razvojnih institucija	173	1102
Od stranih država ili vlada	-383	-503
Ostale vanjske posudbe	463	1693